

'חברותא' – בית מדרש לתלמידי האוניברסיטה העברית

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

פרק השוכר את הפועלים – דף מספר 5

בס"ד, כ"ג באייר תשס"א.

'כי תבא בכרם רעך' – מדרש חז"ל

א. הסוגייה פז:

1. ב"מ פז: "מנא הני מילי... להלכותי".
2. מהי הדילמה עמה מתמודדת הסוגייה? כיצד היא מושרשת בסגנון הפרשה?
3. האם יש קשר מהותי בין התכונות השונות הנזכרות בסוגייה (חיוב בחלה, חיוב בעוללות, צד מזבח) ובין אכילת פועל?

ב. מדרש הפסוקים

1. בידינו שלושה מקורות המביאות ברייתא הדורשת את הפרשה:
 - ספרי דברים פסקא רסו-רסז.
 - בבלי ב"מ פז: "כדתניא כי תבא... אי אתה אוכל".
 - ירושלמי מעשרות פ"ב ה"ו, נ' ע"א.
2. השווה בין הברייתות. עימדו על השווה ועל השונה.

ג. כרם רעך

1. פז: "בכרם רעך... של הקדש".
2. עיינו בנוסח הסוגייה בכ"י מינכן ובכ"י המבורג (צילום של כתבי היד נמצא בחוברת המקורות האמורה להגיע לבית המדרש בקרוב. סיכום הממצא הטקסטואלי בדק"ס).
3. רעך ולא גוי:
 - עיינו בפירושו של רש"י.
 - מה יכול להיות ההסבר להיתר? היזכרו בפרשנותו של רופא לפרשה.
 - עיינו בריטב"א ובמאירי.
 - כיצד הם הבינו את הפרשה? למי היא פונה לדעתם?
 - עימדו על ההבנות השונות שלהם בפרשנות הסוגייה. עימדו על הזיקה לנוסחאות השונות.
4. כמה דרשות נדרשות מ'רעך' בסוגייה? כמה דרשות נדרשות מ'רעך' בספרי?
5. עיינו בפסק הרמב"ם הלכות שכירות פ"ב ה"ה. מהו פסק הרמב"ם? כמה דרשות הוא דורש?

ד. ראיית פני הבית

יחידה זו עוסקת בענייני זרעים ואינה קשורה ישירות באכילת פועל. אני מקווה שנעסוק בה בכדי לדון ביסודות החיוב בתרו"מ.

1. פז: "אמר רבי ינאי אין הטבל מתחייב... בהדיא כתיב ביה".
2. דיון יסודי בחידושי הרמב"ן על הסוגייה.